

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS BESLUT

Mål nr
4793-24

meddelat i Stockholm den 14 april 2025

SÖKANDE
AA

Ombud: Jur. dr Louise Dane
Asylrättscentrum
Gustavslundsvägen 141
167 51 Bromma

SAKEN
Resning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår ansökan om resning.

BAKGRUND

1. Om det finns hinder mot att verkställa ett beslut om utvisning som fått laga kraft får Migrationsverket enligt 12 kap. 18 och 19 §§ utlänningslagen (2005:716) under vissa förutsättningar bevilja uppehållstillstånd eller ta upp frågan om uppehållstillstånd till ny prövning.
2. AA, som är medborgare i Afghanistan, ansökte om uppehållstillstånd i Sverige. Migrationsverket avlog ansökan och beslutade att han skulle utvisas. Beslutet fick laga kraft.
3. AA vände sig till Migrationsverket och uppgav att det fanns hinder mot att verkställa utvisningsbeslutet samt anförde följande. Han lider av svår psykisk ohälsa och har en hjärnskada. Detta gör att han inte är kapabel att ta hand om sig själv. Vid en utvisning skulle därför hans hustru, som är svensk medborgare, vara tvungen att följa med honom till Afghanistan för att ta hand

om honom där. Eftersom han är beroende av sin hustru har han en på unionsrätten grundad uppehållsrätt som familjemedlem till en unionsmedborgare.

4. Migrationsverket fann att några verkställighetshinder inte förelåg och beslutade att inte bevilja AA uppehållstillstånd med stöd av 12 kap. 18 § utlänningslagen, att inte avbryta verkställigheten av hans utvisningsbeslut och att inte ta upp frågan om uppehållstillstånd till ny prövning med stöd av 19 §.
5. AA överklagade beslutet till Migrationsdomstolen i Malmö och yrkade i första hand att han skulle beviljas uppehållstillstånd och i andra hand att han skulle beviljas en ny prövning. Migrationsdomstolen beslutade att avvisa yrkandet om uppehållstillstånd, att avvisa överklagandet i den del det avsåg uppehållsrätt och omständigheter hänförliga till rekvisiten i 12 kap. 18 § samt att avslå överklagandet i övrigt. När det gäller 18 § konstaterade domstolen att frågor om uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder normalt inte är överklagbara men att ett beslut av Migrationsverket som rör uppehållsrätt får överklagas. Enligt domstolen hade Migrationsverket dock inte prövat frågan om uppehållsrätt i det överklagade beslutet, varför domstolen ansåg sig förhindrad att pröva den frågan. Domstolen uttalade också upplysningsvis att AA kunde vända sig till Migrationsverket för att få frågan om uppehållsrätt prövad.
6. Migrationsdomstolens avgörande överklagades vidare av AA till Migrationsöverdomstolen. I överklagandet yrkade han att Migrationsöverdomstolen ”vid behov begär förhandsavgörande från EU-domstolen”, bl.a. för att få prövat om unionsrätten kräver att ett beslut enligt 12 kap. 18 § som rör unionsrättsligt grundade anspråk kan överklagas.
7. Migrationsöverdomstolen beslutade den 27 februari 2024 att inte meddela prövningstillstånd (mål nr UM 1922-24). Förhandsavgörande från EU-domstolen hade inte inhämtats och beslutet innehöll inte något ställningstagande till AAs yrkande om att begära ett förhandsavgörande. Något ställningstagande i den frågan dokumenterades inte heller på annat sätt.

YRKANDEN M.M.

8. AA ansöker om resning och anför att det finns skäl för resning dels eftersom Migrationsöverdomstolen har förbiset lagkravet om att ange skälen för att inte inhämta ett förhandsavgörande från EU-domstolen när ett sådant inhämtande har begärts av part, dels på grund av att domstolens beslut fattats med stöd av nationell lagstiftning som i det enskilda fallet får anses oförenlig med unionsrättsliga regler.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

9. Enligt 37 b § förvaltningsprocesslagen (1971:291) får resning beviljas i mål eller ärende om det på grund av något särskilt förhållande finns synnerliga skäl att pröva saken på nytt.
10. När en resningsansökan grundar sig på uppfattningen att den rättstillämpning som ligger till grund för avgörandet strider mot lag förutsätter ett bifall att rättstillämpningen uppenbart strider mot lag, dvs. att rättstillämpningen klart och oemotsägligt framstår som oriktig (RÅ 2010 ref. 61). För att resning ska beviljas på grund av en konstaterad felaktighet i handläggningen måste denna också kunna antas ha påverkat utgången i målet (se t.ex. HFD 2011 ref. 15 och HFD 2024 not. 26).
11. Av 1 § lagen (2006:502) med vissa bestämmelser om förhandsavgörande från Europeiska unionens domstol följer att om en part i ett mål vid Migrationsöverdomstolen har yrkat att ett förhandsavgörande ska inhämtas eller på annat sätt har väckt frågan om en sådan åtgärd, ska domstolen i de fall den beslutar att inte inhämta ett förhandsavgörande i sitt beslut ange skälen för detta. Domstolens skyldighet att redovisa sitt ställningstagande samt skälen för detta gäller alltså även då en part på annat sätt än genom att framställa ett uttryckligt yrkande har aktualiserat frågan om inhämtande av förhandsavgörande (se även prop. 2005/06:157 s. 25).
12. Motiveringsskyldigheten gäller också vid prövning av frågan om att bevilja prövningstillstånd. Att en nationell högsta domstol har en sådan skyldighet följer även av EU-domstolens praxis (Kubera, C-144/23, EU:C:2024:881, punkterna 61–65).
13. AA hade i överklagandet till Migrationsöverdomstolen väckt frågan om inhämtande av förhandsavgörande från EU-domstolen. Migrationsöverdomstolen avgjorde målet utan att något förhandsavgörande hade inhämtats och varken i domstolens beslut eller på något annat sätt finns det dokumenterat något ställningstagande till frågan om inhämtande av förhandsavgörande. Oavsett om det beror på att domstolen av förbiseende inte tagit ställning till frågan eller av förbiseende inte dokumenterat ställningstagandet föreligger ett formellt fel i handläggningen (HFD 2024 not. 26).
14. Frågan är då om detta handläggningsfel kan antas ha påverkat utgången i målet, dvs. påverkat ställningstagandet till om prövningstillstånd skulle meddelas.
15. De unionsrättsliga frågor som AA aktualiserade i överklagandet till Migrationsöverdomstolen rörde uppehållsrätt i egenskap av anhörig till en

unionsmedborgare. Migrationsdomstolen hade dock bedömt att Migrationsverket inte hade prövat frågan om uppehållsrätt i det överklagade beslutet och att domstolen därför var förhindrad att pröva den frågan. Vad Migrationsöverdomstolen skulle ta ställning till var därmed om det fanns skäl att meddela prövningstillstånd för att avgöra om den bedömningen var riktig, dvs. om frågan om uppehållsrätt låg utanför processramen i målet. De unionsrättsliga frågor som AA hade väckt saknade betydelse för den processuella frågan (jfr även Kubera, punkterna 47–49 och 63, där det framgår att en nationell högsta domstol enligt unionsrätten inte är skyldig att ange skälen för att ett förhandsavgörande inte inhämtas om nationella processuella villkor för prövning inte är uppfyllda).

16. Högsta förvaltningsdomstolen finner således att Migrationsöverdomstolens fel i handläggningen av frågan om inhämtande av förhandsavgörande inte kan antas ha påverkat utgången i målet. Det aktuella handlägningsfelet utgör därför inte skäl för resning.
17. Vad AA i övrigt har anfört utgör inte heller skäl för resning. Ansökan ska därför avslås.

I avgörandet har deltagit justitieråden Helena Jäderblom, Kristina Ståhl, Per Classon, Leif Gäverth och Magnus Medin

Föredragande har varit justitiesekreteraren Sara Öhlund.